

AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKE

H/....

Az Országgyűlés
...../2023. ( ) OGY
h a t á r o z a t a
(j a v a s l a t)

Novák Előd országgyűlési képviselő tiszteletdíja csökkentéséről

Az Országgyűlés az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 51. § (8) bekezdésében és (9) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében eljárva, Novák Előd országgyűlési képviselőnek az Ogytv. 51. § (7) bekezdés b) pontja szerinti kérelme alapján az Országgyűlés elnökének OE-42/377-1/2023. számú, Novák Előd országgyűlési képviselő tiszteletdíja csökkentéséről hozott döntését

hatályában fenntartja

és ezzel Novák Előd országgyűlési képviselő tiszteletdíja annak kéthavi összegével megegyező mértékben, 5 260 814 forinttal csökken.

Indokolás

A házelnök 2023. június 6-án kelt, OE-42/377-1/2023. számú döntésével elrendelte Novák Előd országgyűlési képviselő tiszteletdíjának a képviselő kéthavi tiszteletdíja összegével megegyező mértékű, 5 260 814 forinttal történő csökkentését.

A házelnöki döntés indokolása szerint az Országgyűlés 2023. május 22-i ülésnapján Novák Előd országgyűlési képviselő interpellációja közben a roma nemzetiség és a bűnözés egyértelmű kapcsolatára utaló kifejezést használt, valamint felszólalása további részében is az érintett etnikai közösséget sértő állítást fogalmazott meg. Az interpelláció elhangzását követően az ülést vezető elnök figyelmeztette a képviselőt, hogy a jövőben tartózkodjon a fenti kifejezés használatától.

Novák Előd korábban, 2022-ben több felszólalásában és irományában is használta a fentiekben megjelölt konkrét kifejezést, vagy arra utaló, más sértő szóösszetételt, ami miatt a korábbiakban már számos alkalommal figyelmeztetésben részesült. A jelen esetben is használt konkrét kifejezést tartalmazó irományait továbbá – a HHSZ 29. § (3) bekezdés b) pontja szerinti jogkörében eljárva – a házelnök a roma etnikai közösség méltóságát sértő szóhasználatra figyelemmel visszautasította.

A házszabályi rendelkezések a valamely etnikai közösség méltóságát sértő kifejezéseket használó képviselővel szemben lehetővé teszik fegyelmi jogkövetkezmény alkalmazását. E rendelkezések alapját az Alaptörvény véleménynyilvánítási szabadságot korlátozó IX. cikk (5)

bekezdése jelenti, amely szerint a véleménynyilvánítási jog gyakorlása nem irányulhat etnikai közösségek méltóságának megsértésére. E rendelkezéssel kapcsolatos álláspontját az alaptörvényi rendelkezések és az azokban biztosított jogosultságok értelmezésére hivatott Alkotmánybíróság a 6/2021. (II. 19.) AB határozatában részletesen kifejtette {Indokolás [22]–[29]}.

Az alkotmánybírói gyakorlat kifejezetten rögzítette azt is, hogy a hivatkozott alaptörvényi rendelkezést az Országgyűlés munkájára vonatkozóan is meghatározónak tekinti {3206/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [23]}. A testület arra is rámutatott, hogy az etnikai közösségek méltósága a képviselői szólásszabadság olyan külső, alaptörvényi korlátját jelenti, amellyel párhuzamosan maga az Országgyűlés is alkothat olyan (ön)korlátozó házszabályi rendelkezést, amely – az Országgyűlés méltóságának és zavartalan működésének garantálása érdekében – a képviselői szólásszabadságot korlátozza {Indokolás [25]–[29]}. E megállapításokra hivatkozva a házszabályi rendelkezések értelmezéséért felelős Igazságügyi Bizottság 5/2022-2026. IÜB eseti jellegű állásfoglalásában a kérdéses kifejezést tartalmazó irományok visszautasítását megfelelőnek értékelte.

A hivatkozott alaptörvényi előírás védelmét és az Alkotmánybíróság gyakorlatát az Országgyűlés tevékenységére vonatkozóan a házelnök irányadónak tekinti, amelyről korábban a képviselőt írásban is tájékoztatta.

Az Ogytv. 46/D. §-a és 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján a házelnök a valamely etnikai közösséget kirívóan sértő kifejezést használó képviselő tiszteletdíjának csökkentését rendelheti el a törvényben meghatározott mértékben.

A fentiek mérlegelésével az Ogytv. 47. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt jogkörében eljárva a házelnök Novák Előd tiszteletdíját a képviselő kéthavi tiszteletdíja összegével megegyező mértékben csökkentette. A jogkövetkezmény mértékét a kifejezés jellegére, az elhangzás kontextusára, továbbá arra figyelemmel állapította meg, hogy Novák Előd a fenti előzmények és a korábbi szóbeli és írásbeli figyelmeztetések ellenére használta a kirívóan sértő kifejezést.

Ezt követően Novák Előd a törvényi határidőn belül benyújtott, az Ogytv. 51. § (2) bekezdése szerinti kérelmében kérte a Mentelmi Bizottságtól az OE-42/377-1/2023. számú döntés hatályon kívül helyezését.

A Mentelmi Bizottság Novák Előd országgyűlési képviselő kérelmét a 2023. július 3-i ülésén megtárgyalta, amelyben a képviselő kifejtette, hogy a „*Facebook önkényes tiltásait, túlhatalmát, s a kormánnyal kötött paktumjából fakadó reklámadó-mentességet*” kifogásolta a „*házelnök által büntetett mondatokkal*”. Előadta továbbá, hogy az Ogytv. 46/D. §-ában megjelölt – ülésnapról vagy ülésről kizárás, illetve azonnali hatályú kitiltás – szankciók alkalmazására nem került sor, ezért álláspontja szerint „*a tiszteletdíj csökkentésnek sem lett volna helye az Ogytv. házelnöki döntésben hivatkozott pontja szerint*”. Ezzel kapcsolatban kifogásolta továbbá, hogy egy „*ilyen súlyos intézkedés*” házelnök általi utólagos alkalmazása „*aggályos*”, mert az adott ülésnapon az ülést vezető elnök csak figyelmeztetés alkalmazása mellett döntött. A képviselő hivatkozott továbbá arra is, hogy „*nem felel meg a valóságnak a házelnöknek az a megállapítása, hogy »felszólalása további részében is az érintett etnikai közösséget sértő állítást fogalmazott meg«*”, mert véleménye szerint „*semmilyen ilyen állítást nem tartalmazott*” a felszólalása. Novák Előd kérelmében indítványozta, hogy a jogorvoslati eljárás során a Mentelmi Bizottság hallgassa meg.

Az Ogytv. 51. § (4) bekezdése szerint, ha a képviselő a kérelmében ezt indítványozza, akkor a jogorvoslati eljárás során a Mentelmi Bizottság őt meghallgatja. Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 148. § (5)

bekezdésének megfelelően a Mentelmi Bizottság elnöke a fegyelmi ügy tárgyalásáról, idejéről és helyéről az érintett képviselőt értesítette.

Novák Előd előzetesen írásban jelezte, hogy az ülésen nem tud részt venni.

A Mentelmi Bizottság ülésén a képviselő azon állításával kapcsolatban, miszerint az Ogytv. 46/D. §-ában meghatározott kizárás vagy azonnali hatályú kitiltás szankciók alkalmazása hiányában a tiszteletdíj-csökkentésnek sem lett volna helye, a következők kerültek megállapításra.

A Mentelmi Bizottság amellet foglalt állást, hogy az Ogytv. 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján elrendelt tiszteletdíj-csökkentés alkalmazásának törvény által előírt feltétele, hogy az Ogytv. 46/D. §-ában leírt tényállás megvalósuljon, tehát az érintett képviselő az Országgyűlés tekintélyét, az ülés méltóságát, valamely személyt, csoportot – így többek között valamely etnikai közösséget – kirívóan sértő kifejezést használjon, vagy egyéb ilyen cselekményt kövessen el. A törvény ezen kívül más feltételt nem támaszt. A hitelesített jegyzőkönyvben foglaltak alapján megállapítható, hogy az etnikai közösséget kirívóan sértő kifejezés Novák Előd részéről elhangzott – ahogy azt a képviselő sem vitatta – ezért a Mentelmi Bizottság ülésén rögzítésre került, hogy a szankcióhoz szükséges törvényi tényállást a képviselő cselekményével megvalósította.

Amennyiben egy képviselő az előbbieken leírt magatartások valamelyikének megfelelően cselekszik, az Ogytv. fegyelmi jogi rendelkezései alapján az ülést vezető elnöknek azonnali szankcióként lehetősége van kizárást vagy azonnali hatályú kitiltást elrendelni az érintettel szemben. Mindezen szankciók mellett, azokkal párhuzamosan vagy azok hiányában alkalmazhat a házelnök utólagos jogkövetkezményt is, amely az Ogytv. 47. §-a alapján lehet tiszteletdíj-csökkentés vagy utólagos kitiltás, továbbá a kettő együttes alkalmazása is. A Mentelmi Bizottság ülésén rögzítésre került, hogy téves tehát az a képviselői érvelés, miszerint az azonnali szankciók alkalmazásának hiányában „*tiszteletdíj-csökkentésnek sem lett volna helye*”, mivel a fent bemutatott fegyelmi intézkedések a házelnök mérlegelése alapján önállóan, vagy egy ügyben akár egymást követően is alkalmazhatók, de egymásnak nem előfeltételei. Az ülést vezető elnök alkalmazhatott volna azonnali intézkedéseket, de ez csak egy lehetőség számára, nem kötelezettség; a házelnök Ogytv. 47. §-ában foglalt jogköre pedig az ülést vezető elnök döntésétől függetlenül – önállóan vagy azzal párhuzamosan is – alkalmazható.

A képviselő azon kifogásával kapcsolatban, miszerint a házelnöki döntésben szereplő, a „*felszólalása további részében is az érintett etnikai közösséget sértő állítást fogalmazott meg*” kijelentés „*nem felel meg a valóságnak*”, a bizottság ülésén elhangzott, hogy a hiteles jegyzőkönyv a képviselő állításának ellentmond és egyértelműen alátámasztja a házelnöki döntésben foglaltakat, hovatovább a képviselő a Mentelmi Bizottsághoz intézett kérelmében maga is megismételte a szóban forgó sértő állítást.

A bizottság felidézte továbbá a 3206/2013. (XI. 18.) AB határozatot, amelyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „*az Országgyűlésnek jogában áll olyan (ön)korlátozó rendelkezéseket alkotni, amelyek garantálhatják a testület méltóságát és zavartalan működését. Ezek a szabályok gyakorlatilag olyan „tűrési határt” vonnak meg, amelyen belül maradva még biztosítható az érdemi testületi működés.*” Az alkotmánybírák szerint minden képviselőtől elvárható, hogy tartsa be a házszabályi rendelkezéseket, ezért a képviselőnek már eleve számolnia kell a parlamenti szólásszabadságot korlátozó házszabályi rendelkezésekkel.

A testület e határozatában rögzítette azt is, hogy a véleménynyilvánítás alaptörvényi védelme eleve nem terjed ki azokra az esetekre, amikor valaki a véleménynyilvánítás szabadságát úgy gyakorolja, hogy az mások emberi méltóságának, továbbá a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére irányul. Ezért ezen tényállások

tekintetében az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének – tehát a véleménynyilvánítás szabadságának – sérelme fel sem merülhet.

Amint az a fent idézett AB határozatból is kitűnik, minden országgyűlési képviselőtől elvárható a házszabályi rendelkezések betartása, amelynek részét képezi az Országgyűlés tekintélyének, rendjének és méltóságának, valamint más személyek, csoportok – így az etnikai közösségek – jogainak megóvása is. A házszabályi rendelkezések betartása pedig – a Mentelmi Bizottság szerint – érintheti a képviselők egyébként széleskörű és szabad beszédjogát.

A bizottság felidézte egyúttal a házelnöki döntésben is megjelölt 6/2021. (II. 19.) AB határozatot, amelyben rögzítésre került, hogy a véleményszabadság nem nyújt védelmet a közösségekkel kapcsolatos olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső közléseknek, amelyek célja a pusztán gyűlölködés, a közösséghez tartozó személyek emberi mivoltában való megalázása, a súlyosan bántó vagy sértő kifejezések használata, illetve más jogsérelem okozása. Ilyen célra – az Alkotmánybíróság szerint – nem irányulhat a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása. A közéleti vitában kifejtett vélemény megfogalmazása sem járhat az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának sérelmével, így a közösséghez tartozó személyek emberi státuszának nyilvánvaló és súlyos becsúszásával. A testület szerint egy adott közlés üzenetét, célját, illetve sértő vagy bántó voltának mértékét a vitatott közlés tartalma és formája mellett – többek között – a társadalmi környezetre tekintettel lehet kellő alaposítással megítélni; amennyiben egy közösséget hazánkban történetileg súlyos sérelmek értek, illetve ha a jelenkorban ismétlődő támadásoknak van kitéve, akkor az adott közösség társadalmon belüli méltósága sérülékenyebbnek tekinthető.

A Mentelmi Bizottság Novák Előd országgyűlési képviselő kérelmének – tekintettel arra, hogy 5 nem szavazattal az nem nyert többségi támogatást – nem adott helyt.

A Mentelmi Bizottság elnöke az Ogytv. 51. § (5) bekezdése értelmében a bizottság indokolt döntéséről tájékoztatta a képviselőt és a házelnököt.

Novák Előd az Ogytv. 51. § (7) bekezdés b) pontja alapján 2023. július 7-én kelt, a törvényi határidőn belül benyújtott kérelmében az OE-42/377-1/2023. számú házelnöki döntés hatályon kívül helyezését kérte az Országgyűléstől, a korábbi kérelmében foglaltakkal azonos indokok alapján.

A HHSZ 148. § (2) bekezdése előírja a házelnök számára, hogy az Ogytv. 51. § (7) bekezdése szerinti képviselői kérelem benyújtása esetén az Ogytv. 51. § (9) bekezdése szerinti döntést tartalmazó határozati javaslatot nyújtson be az Országgyűlésnek. Az Ogytv. 51. § (8) bekezdésének megfelelően az Országgyűlés a kérelemről vita nélkül határoz. Az Ogytv. 51. § (9) bekezdés b) pontja szerint az Országgyűlés a házelnök döntését hatályában fenntarthatja vagy hatályon kívül helyezheti. Jelen határozati javaslat egyaránt alapját képezheti mindkét döntésnek, mivel elutasításával az Országgyűlés a házelnöki döntést hatályon kívül helyezi, ugyanakkor elfogadásával hatályában fenntartja. Ez utóbbi esetben a képviselő tiszteletdíja a házelnöki döntésben megállapított mértékben csökken.

Budapest, 2023. augusztus „1. „

Kövér László